

20 januari 2023

Actief Aandeelhouderschaps- rapport

Q4 2022

Q4 2022 actief aandeelhouderschap activiteiten

Q4 2022 stemgedrag

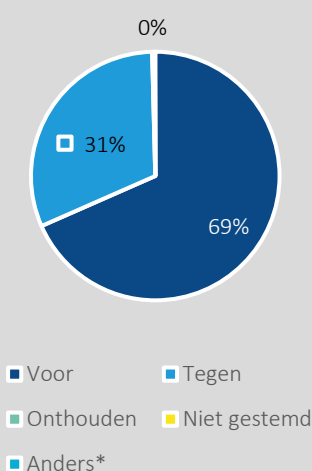
479

AVA's waarop gestemd is

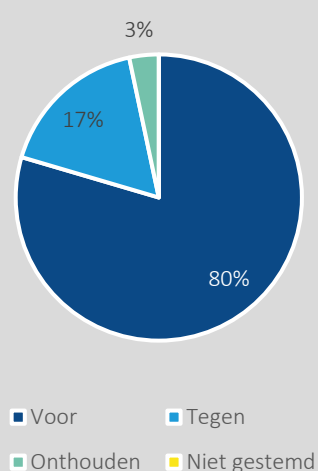
36

markten waarin gestemd is

Managementvoorstellen

Aandeelhoudersvoorstellen

*Onder 'Anders' vallen agendapunten over frequentie van stemmen over de beloningen van de CEO en het bestuur.

Q4 2022 engagementactiviteiten

573

Engagement onderwerpen besproken

169

ondernemingen aangesproken in totaal

12

ondernemingen aangesproken vanwege Parijs Akkoord

0

ondernemingen aangesproken vanwege internationale normen schendingen

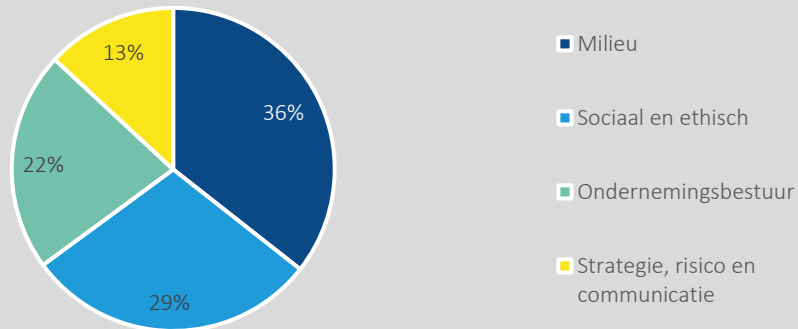
19

engagements succesvol afgesloten

85

engagements met positief vooruitgang

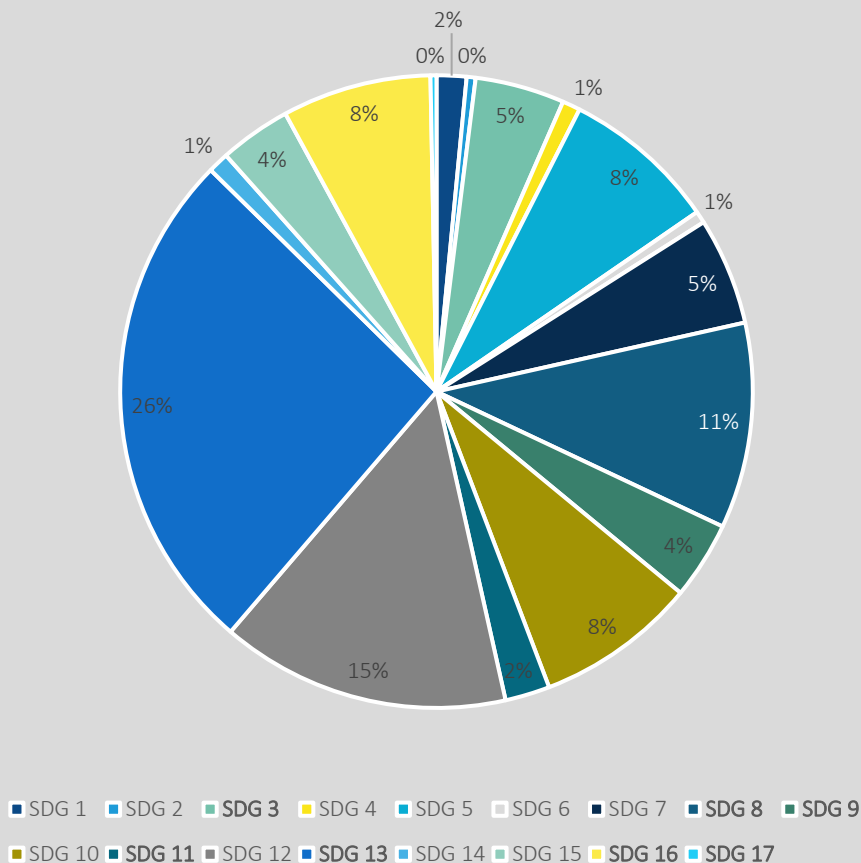
Q4 2022 proactieve engagements per onderwerp

*Per onderneming kunnen meerdere ESG-onderwerpen besproken worden. Ook kunnen er met dezelfde onderneming meerdere engagementgesprekken gevoerd worden.

**De gegevens zijn gebaseerd op de portefeuille per 31 december 2022.

Q4 2022 engagement op SDG niveaus

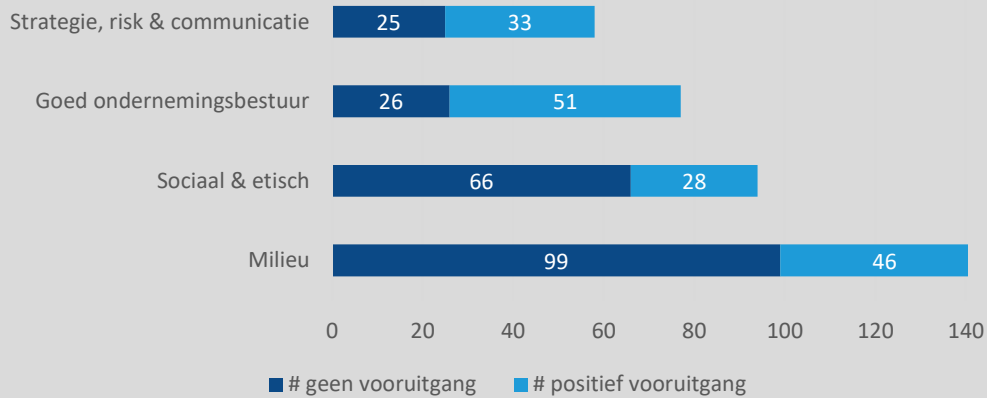

*De gegevens zijn gebaseerd op de portefeuille per 31 december 2022.

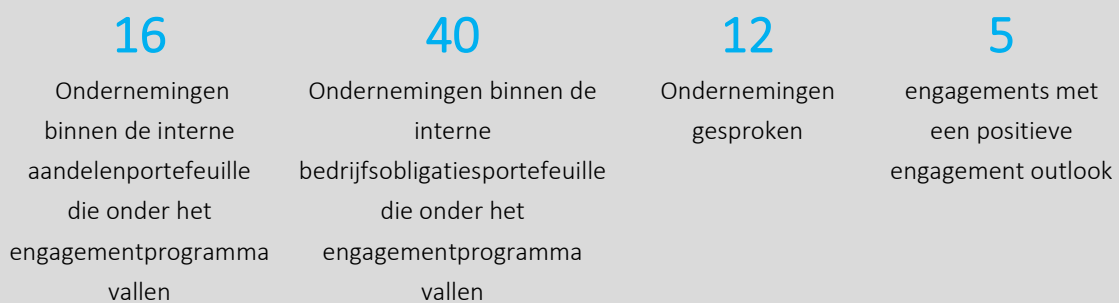
** Rail & OV heeft de zeven vetgedrukte SDG's geselecteerd om de specifieke aandachtsgebieden binnen het MVB-beleid vorm te geven.

***SDG 1: Geen armoede, SDG 2: Geen honger, SDG 3: Goede gezondheid en welzijn, SDG 4: Kwaliteitsonderwijs, SDG 5: Gendergelijkheid, SDG 6: Schoon water en sanitaire voorzieningen voor iedereen, SDG 7: Betaalbare en duurzame energie, SDG 8: Waardig werk en economische groei., SDG 9: Veilige infrastructuur, duurzame industrialisering en stimulering van innovatie, SDG 10: Ongelijkheid verminderen, SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie, SDG 13: Klimaatverandering aanpakken, SDG 14: Beschermen en duurzaam gebruik van de oceanen en zeeën, SDG 15: Leven op het land beschermen, SDG 16: Vrede, veiligheid en rechtvaardigheid, SDG 17: Partnerschap om doelstellingen te bereiken

Q4 2022 engagement vooruitgang

Q4 2022 Parijs engagements

Collectief engagement Advance

De PRI (Principles for Responsible Investment) heeft in december 2022 een nieuw collectief initiatief gelanceerd met focus op mensenrechten en sociale kwesties. Beleggers zullen hun collectieve invloed op bedrijven en andere besluitvormers aanwenden om positieve resultaten voor werknemers, gemeenschappen en de samenleving te bewerkstelligen. De volgende drie verwachtingen zijn de focus van de engagements:

- Implementatie van de VN Principes voor Bedrijfsleven en Mensenrechten (internationale standaard voor bedrijfsgedrag op het gebied van mensenrechten)
- Politieke betrokkenheid van de ondernemingen in lijn brengen met hun verantwoordelijkheid op het gebied van mensenrechten
- Vooruitgang versnellen als het gaat om de meest ernstige mensenrechtenkwesties in activiteiten en in waardeketen van bedrijven

Rail & OV is betrokken bij engagement met 3 bedrijven – Gold Fields, Grupo Mexico, Peñoles.

IMVB-convenant collectieve biodiversiteit engagements afgelopen

In Q4 2022 is het collectieve engagement van IMVB-convenant omtrent biodiversiteit afgerond. Focus was op drie internationale voedselproducten en één retailer met lokale merken in verschillende landen. Rail & OV was direct betrokken bij twee engagements. De belangrijkste geleerde lessen zijn samengevat in een Geleerde lessen '[Engagement-samenwerking op de eiwittransitie](#)' publicatie.

Q4 2022 aanpassingen van de uitsluitingslijst

	Controversiële wapens 	Steenkool sector 	Schaliegas 	Teerzandolie 	Arctisch boren
Toegevoegd	9	80	197	17	23
Verwijderd	1	0	0	0	0
Totaal uitgesloten	99	240	197	17	23
	Tabak- producenten 	Niet succesvolle engagementprocedures 	Staatsondernemingen 	Landen 	
Toegevoegd	4	10	0	0	
Verwijderd	0	0	0	0	
Totaal uitgesloten	131	33	23	28	

Vanaf Q4 2022 is het Rail & OV uitsluitingsbeleid uitgebreid en worden de volgende ondernemingen uitgesloten:

- ondernemingen die voor ten minste 5% van de omzet afhankelijk zijn van de winning van schaliegas of de winning van teerzandolie
- ondernemingen die voor ten minste 1% van de omzet afhankelijk zijn van de winning van olie en gas door middel van arctisch boren of de winning van thermische kolen
- ondernemingen waarvan ten minste 25% van de energiegeneratiemix afkomstig is uit thermische kolen én waarvan de energieopwekking uit thermische kolen ten minste 1% van de totale omzet is

Bijlage: gedetailleerd overzicht actief aandeelhouderschap activiteiten

Q4 2022 actief aandeelhouderschap activiteiten	2
Bijlage 1 Stemgedrag	7
Bijlage 2 Engagement	9
2.1 Proactief engagement	9
2.2 Parijs Alignment proactief engagement	11
2.3 Reactief engagement	13
2.4 Collectieve dialoog over de volledige aandelenportefeuille	15
Bijlage 3 Veranderingen in de uitsluitingslijst	17
Bijlage 4 Ondernemingen waarmee engagementprocedures worden gevoerd door EOS	26
Bijlage 5 Afkortingen- en begrippenlijst	32

Bijlage 1 Stemgedrag

1 oktober 2022 tot en met 31 december 2022

Als aandeelhouder heeft het fonds het recht te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. Rail & OV stemt op vrijwel alle aandeelhoudersvergaderingen¹, zelfs als er maar een klein deel van de aandelen in handen van het fonds is. Als basis voor het stemmen wordt het stembeleid van het fonds gebruikt, een beleid dat gebaseerd is op internationale principes zoals de UN Global Compact, OESO Richtlijnen, VN Principes voor Bedrijfsleven en Mensenrechten, Nederlandse Corporate Governance Code, beter bekend als de "Code Tabaksblad", de richtlijnen van het International Corporate Governance Network (ICGN), richtlijnen van Eumedion, UN Global Compact en OECD Guidelines.

Geografische verdeling stemgedrag

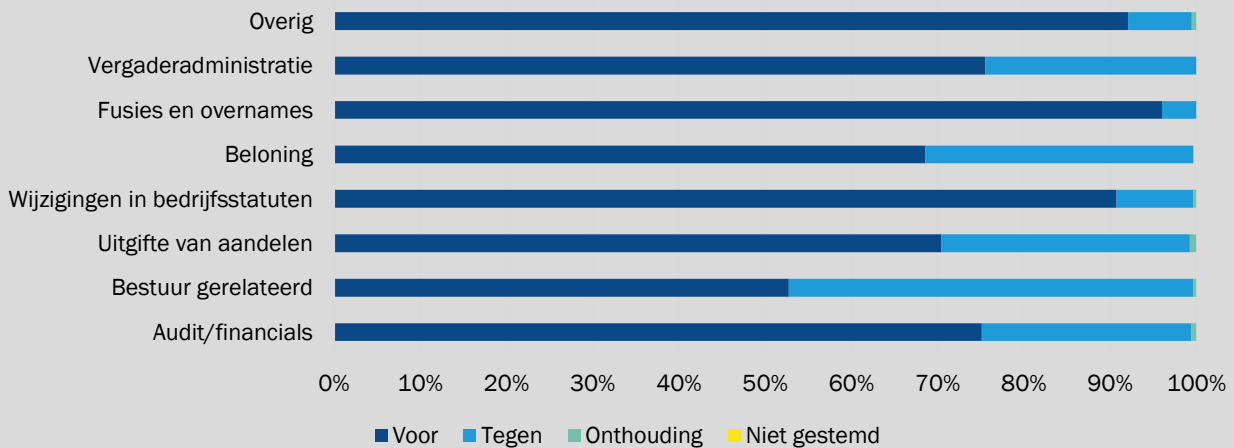

A: Afrika; B: Azië ex-Japan; C: Canada & Verenigde Staten; D: Europa; E: Japan; F: Latijns-Amerika en het Caribisch gebied; G: MENA; H: Oceanië

¹ In sommige gevallen wegen praktische beperkingen, zoals de kosten van het stemmen, niet op tegen de invloed die we op een onderneming uit kunnen oefenen. In dit geval kan worden besloten niet te stemmen op de aandeelhoudersvergadering van die specifieke onderneming.

Managementvoorstellen

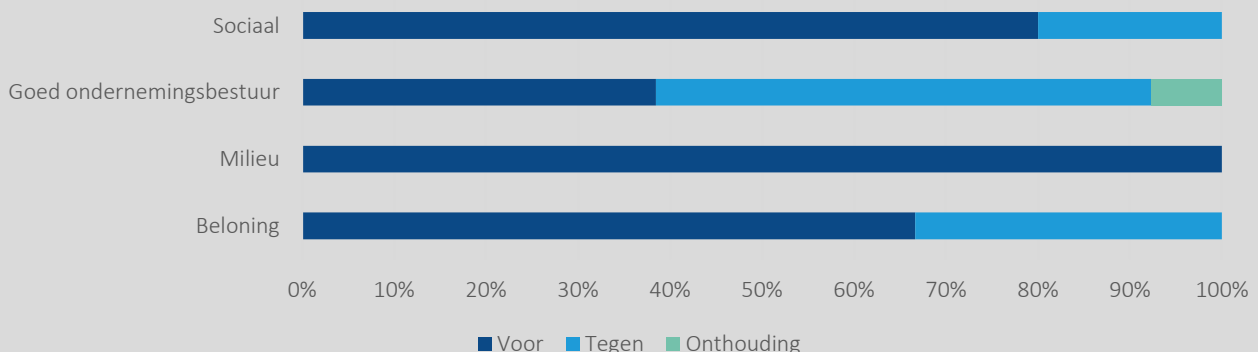
Tijdens een aandeelhoudersvergadering brengt het management van een onderneming agendapunten in. Per agendapunt mag het fonds stemmen, samen met de andere aandeelhouders. Een gedetailleerd overzicht van de voorwaarden waarop het fonds voor of tegen een managementvoorstel stemt, is beschikbaar in het stembeleid.

Naast de bovengenoemde onderwerpen zijn er ook agendapunten gerelateerd aan de frequentie van het stemmen over de beloningen van de CEO en het bestuur. Hier kunnen aandeelhouders aangeven hoe vaak (bijvoorbeeld jaarlijks of één keer in twee jaar) het agendaonderwerp 'beloning van de CEO en het bestuur' op de agenda van de aandeelhoudersvergadering staat. Rail & OV heeft hierbij gekozen voor een jaarlijkse frequentie.

Aandeelhoudersvoorstellen

Ook aandeelhouders mogen agendapunten indienen op een vergadering. Dit heet een aandeelhoudersvoorstel of resolutie. Aandeelhouders dienen resoluties in die betrekking hebben op corporate governance, zoals de beloning van bestuurders, of op kwesties gerelateerd aan maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen, zoals klimaatverandering, arbeidsrelaties, mensenrechten en dierenwelzijn. Rail & OV stemt voor een aandeelhoudersvoorstel als het voorstel goed uitgewerkt is en duidelijke doelstellingen bevat die het maatschappelijk verantwoord ondernemen beleid en de transparantie van een onderneming verbeteren.

Bijlage 2 Engagement

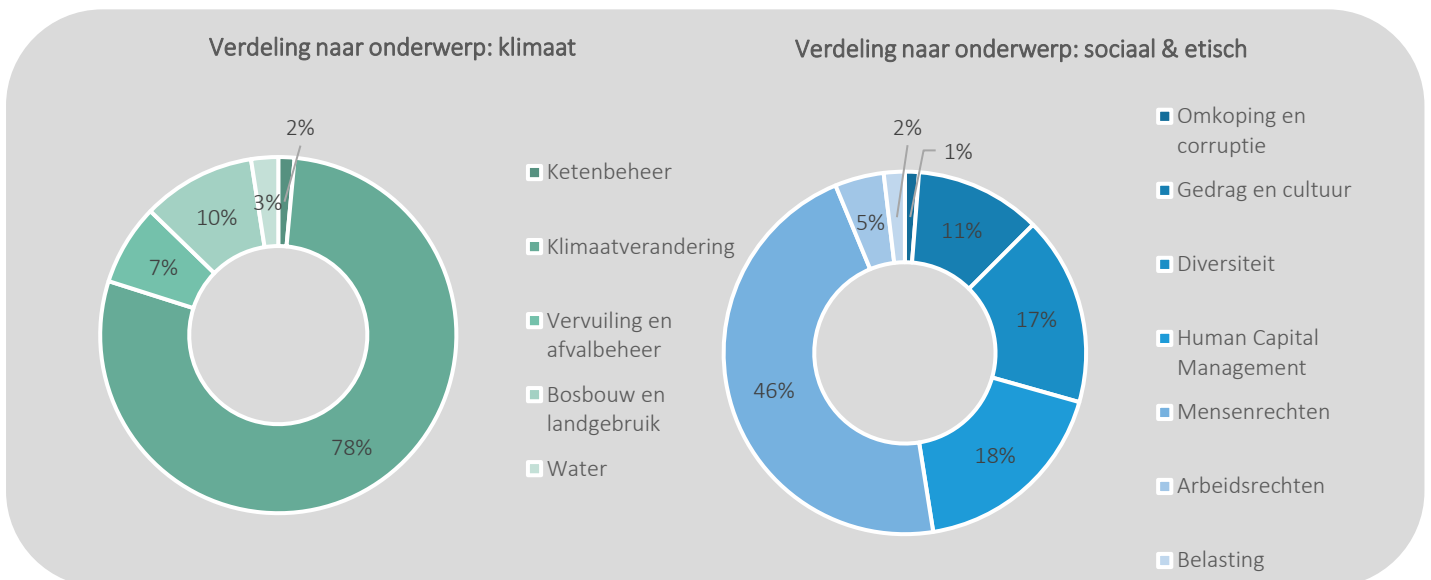
1 oktober 2022 tot en met 31 december 2022

Naast het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen gaat het fonds in gesprek met de ondernemingen in de portefeuille. Het doel van een engagementprocedure is het verbeteren van de prestaties van ondernemingen op het gebied van milieu, sociaal en goed ondernemingsbestuur (ESG). Door actief de dialoog aan te gaan, oefent het fonds ook naast de aandeelhoudersvergaderingen invloed uit op de duurzaamheidsprestaties van de onderneming.

2.1 Proactief engagement

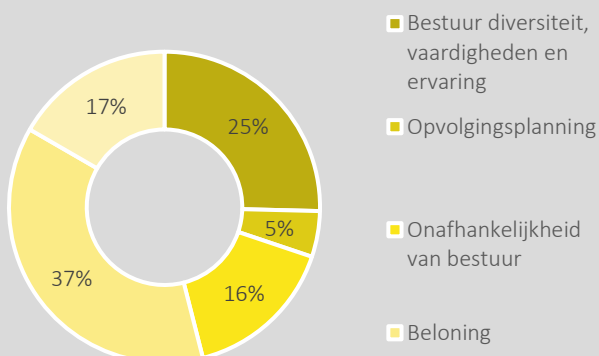
Proactieve engagement is, meer dan reactieve engagement, gericht op de toekomst van een onderneming. Bij proactieve engagement wordt uitgegaan van verschillende sector-overstijgende thema's die een potentieel risico voor ondernemingen vormen. Per thema wordt beoordeeld voor welke sectoren en ondernemingen het risico het grootst is. Proactieve engagement wordt namens het fonds door EOS at Federated Hermes (EOS) uitgevoerd.

Onderstand wordt weergegeven hoe de proactieve engagements, die zijn gevoerd in Q4 2022, zijn verdeeld naar onderwerp²:

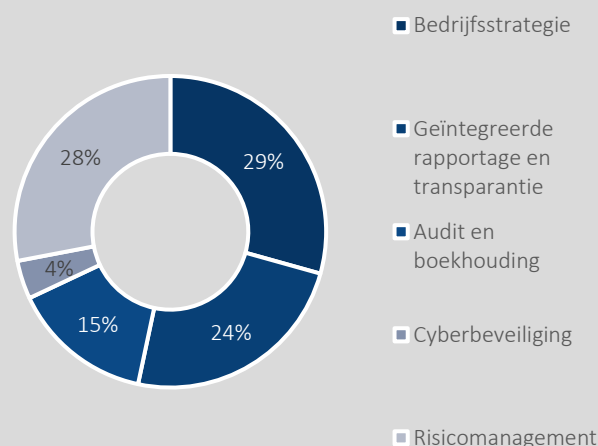

² De gegevens zijn gebaseerd op de portefeuille per 31 december 2022.

Verdeling naar onderwerp: goed ondernemingsbestuur*

Verdeling naar onderwerp: strategie, risk & communicatie*

Engagement case study – Alibaba Group Holding

Alibaba Group Holding is een Chinees concern gericht op e-commerce waaronder business-to-business webportalen, online detailhandel en betalingsdiensten en clouddiensten. EOS at Federated Hermes (EOS), engagement provider van Rail & OV, heeft uitgebreid engagements met Alibaba gevoerd op het gebied van corporate governance, ESG-strategie en rapportage.

In 2017 heeft EOS een engagement met Alibaba gevoerd met het doel om hun ESG-strategie en ESG-rapportage te versterken. In 2019 publiceerde Alibaba zijn eerste ESG-rapportage met focus op Alibaba's zeven ESG prioriteiten. EOS stelde verbeteringen voor in onderwerpen van cybersecurity, CO2-uitstoot en het formuleren van wetenschappelijk onderbouwde klimaatdoelstellingen. EOS verzocht ook om opname van meer strategische sociale aspecten zoals menselijk kapitaal, om aan te sluiten bij de zes kernwaarden van het bedrijf.

In het licht van menselijk kapitaal en met name de '996'-cultuur (werken zes dagen per week van 9.00 tot 21.00 uur werken) heeft EOS Alibaba bevestigd over werknemerswelzijnsbeleid en -praktijk. Het bedrijf gaf een verscheidenheid aan voorbeelden hoe zij met werknemerswelzijn omgaan door bijvoorbeeld de medewerkers 'geluksscore' te monitoren en training en dialoog met senior leiderschap aan te gaan.

Op de aandeelhoudersvergadering van 2021 heeft het bedrijf voor de eerste keer aan de 50% onafhankelijkheidseis van de raad van bestuur voldaan. Daarnaast heeft de onderneming de audit- en beloningscommissies 100% onafhankelijk gemaakt en een onafhankelijke voorzitter van de benoemings- en corporate governance commissie aangesteld. Dit zijn goede corporate governance verbeteringen.

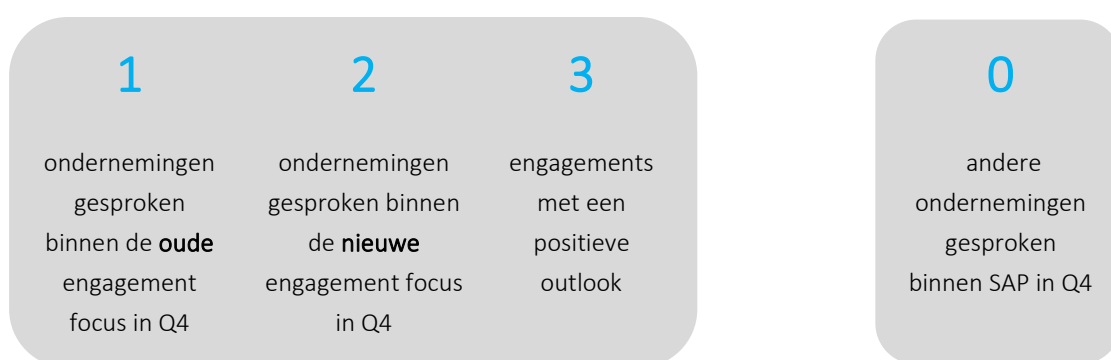
Ondanks de verbeteringen blijven er aspecten die nog verdere verbetering nodig hebben. Het gaat met name om toenemende betrokkenheid van de raad van bestuur met minderheidsaandeelhouders en het formuleren van klimaatdoelstellingen en ontwikkelen van strategie omtrent menselijk kapitaal. EOS blijft in gesprek met de onderneming over deze onderwerpen en zal ook digitale rechten, waaronder het ethisch gebruik van kunstmatige intelligentie, ter sprake brengen.

De case die hierboven wordt beschreven vormt de uitkomst van een langlopend engagementtraject. Vaak is in de periode voorafgaand aan het kwartaal van dit rapport deze engagementprocedure afgerond of zijn er belangrijke doelstellingen behaald waardoor het relevant is om de case hierop te nemen. De case is daarmee echter niet direct of alleen verbonden met het kwartaal van dit rapport.

2.2 Parijs Alignment proactief engagement

Strategische aandelenportefeuille (SAP)

Deze engagement wordt gevoerd met ondernemingen die onderdeel uitmaken van de grootste aandelenportefeuille van Rail & OV. In eerste instantie gaat het engagement zich focussen op 15 ondernemingen die samen verantwoordelijk zijn voor 75% van de uitstoot van deze portefeuille. De ondernemingen die nog geen klimaatbeleid hebben geformuleerd worden gevraagd of er plannen zijn om dit wel te doen. Bij ondernemingen die een klimaatbeleid hebben wordt gekeken of de daaruit voortvloeiende plannen voldoen aan de doelstellingen van het Parijs Akkoord. Op basis van de uitkomsten worden er vervolgstappen geformuleerd.

In het begin van Q4 is op basis van de meest recente data van CO₂-uitstoot van de portefeuille een nieuwe top 15 vastgesteld voor het komende jaar. Vanaf Q4 2022 zijn er 3 nieuwe ondernemingen in de top 15 gekomen. Met 2 van de 3 ondernemingen is datzelfde kwartaal nog een initieel gesprek gevoerd. Met de derde onderneming is eerder in 2022 al een gesprek gevoerd over MVB en klimaat, op initiatief van de onderneming zelf. Er zijn 3 ondernemingen uit de top 15 gevallen, waaronder één onderneming die eerder in 2022 verkocht is vanwege MVB redenen. De SAP heeft ervoor gekozen om een extra onderneming die door de nieuwe data net buiten de top 15 valt wel nog in de engagement focus te laten zitten. De data voor deze onderneming is namelijk gemodelleerd, waardoor er nog geen goed oordeel gevormd kan worden over de daadwerkelijke voortgang van de onderneming. Met deze onderneming erbij zitten er in totaal 16 ondernemingen in de engagement focus.

In onderstaande tabel zijn 5 verschillende mijlpalen aangegeven met daarbij het aantal focusondernemingen dat in Q4 en vanaf het begin van de engagementprocedure tot en met nu deze mijlpalen al heeft bereikt. In de tabel is ook aangegeven welke overige ondernemingen er in Q4 zijn gesproken en wat er bij deze ondernemingen is bereikt in Q4. Om te kunnen voldoen aan het Parijs akkoord is het belangrijk dat alle 15 focusondernemingen uiteindelijk deze 5 mijlpalen bereiken. Door met de onderneming in gesprek te gaan en ze aan te sporen om doelstellingen te formuleren en plannen te maken kan dit bereikt worden.

	Initieel gesprek gevoerd	2030 reductie-doelstelling	2050 net zero doelstelling	Rapportage van uitstoot intensiteit	Scope 1, 2 (en 3) metingen	Actie laten zien
# ondernemingen (van de 16) in totaal	16	10	8	6	12	11

Tijdens de gesprekken met de ondernemingen wordt er gesproken over alle onderwerpen die samenhangen met de 5 mijlpalen. Omdat het voor een onderneming tijd kost om bepaalde acties te ondernemen en daarmee nieuwe mijlpaal te bereiken is er sprake van een vertragend effect, waardoor er niet altijd in datzelfde kwartaal nog verbeteringen te zien zijn.

Engagement case study – Gildan Activewear

Gildan Activewear is een Canadese producent van katoenen T-shirts, truien en sportshirts. De producten die de onderneming produceert zijn veelal bestemd voor bedrukking met logo's en prints. De onderneming heeft een verticaal geïntegreerde keten, wat betekent dat ze invloed hebben op alle onderdelen van het productieproces.

De onderneming is in Q4 een van de focusondernemingen geworden en is er een gesprek met de onderneming geweest. De onderneming heeft een reductiedoelstelling voor 2030 gemaakt en is nu aan het onderzoeken hoe ze toe kunnen werken naar een net zero doelstelling. De uitstoot in scope 1 van Gildan Activewear is door de verticaal geïntegreerde keten groter dan de scope 1 uitstoot van andere ondernemingen. Voor scope 3 probeert de onderneming meer transparantie te verkrijgen door de leveranciers hierbij te ondersteunen via educatie en hulp bij het maken van eigen doelstellingen. De onderneming werkt aan het maken van een TCFD rapportage en wil in 2025 in lijn zijn met TCFD aanbevelingen. Tijdens het gesprek heeft Rail & OV aangegeven dat het gewenst is dat de onderneming rapporteert over de manier hoe de kapitaaluitgaven bijdragen aan de klimaatdoelstellingen. Het gesprek met de onderneming over de voortgang ten aanzien van klimaat wordt voortgezet.

Strategische bedrijfsobligaties (SBO)

Het Parijs-alignment engagementtraject van de interne bedrijfsobligaties portefeuille richt zich op twee aspecten:

- Klimaatbeleid: focus op ondernemingen die nog geen stappen in lijn met het Parijs-akkoord hebben gezet (volgens de The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) zijn geclassificeerd als 'Not Aligned') en onder een hoog klimaatrisico vallen. Het doel is om deze ondernemingen te stimuleren om een 2050 net-zero klimaatdoelstelling te formuleren. Dit engagement is gebaseerd op

het Net Zero Investment Framework (NZIF)/The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) framework.

- Transparantie: iedere onderneming in de SBO die nog geen scope 1, 2, (3 plus intensiteit) CO2-uitstoot rapporteert wordt gevraagd om dit te doen binnen bepaalde kaders.

	Ondernemingen die onder engagement vallen	Engagement vanwege onvoldoende beleid en transparantie	Engagement vanwege onvoldoende beleid	Engagement vanwege onvoldoende transparantie
# ondernemingen	40	5	9	26

In Q4 zijn de volgende engagements resultaten geboekt:

	Initieel gesprek gevoerd	Reactie op Rail & OV engagement verzoek	Engagements met een positieve outlook	Vervolgactie geïnitieerd
# ondernemingen	0*	2	2	9

*In Q2 2022 is één een initieel gesprek met alle ondernemingen die onder Parijs-engagement vallen gevoerd.

- Over het algemeen ziet Rail & OV dat bedrijven in de SBO portefeuille met klimaat bezig zijn. Veel bedrijven werken aan klimaatdata beschikbaarheid en formuleren klimaat gerelateerde doelstellingen.
- In Q4 heeft Rail & OV aan alle ondernemingen die tot nu toe niet op het engagementverzoek van Rail & OV hebben gereageerd een reminder gestuurd. Twee ondernemingen van de negen hebben gereageerd en bevestigd de gevraagde informatie te sturen.

2.3 Reactief engagement

Rail & OV voert reactief engagement als geconstateerd wordt dat een onderneming waarin wordt belegd, handelt op een manier die indruist tegen het beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen van het fonds. Er zijn in dit geval sterke vermoedens dat een onderneming de minimale maatschappelijk verantwoord beleggen voorwaarden van het fonds schendt op het gebied van milieu, mensenrechten, arbeidsnormen en anti-corruptie. Over het algemeen richt Rail & OV zich bij reactieve engagements op schenden van principes verankerd in de UN Global Compact, de OESO-richtlijn en de VN Principles voor Bedrijfsleven en Mensenrechten (UN Guiding Principles on Business and Human Rights, UNGPs). In bijlage 2 staat een overzicht van alle principes en hoofdstukken.

Het doel van reactieve engagement is om in eerste instantie de oorzaak en aard van de schending te onderzoeken. Tijdens dit proces worden concrete doelen gesteld om zaken te verbeteren. Deze moeten binnen een realistische termijn verwezenlijkt worden. Als een onderneming onvoldoende verbetering laat zien, kan het fonds besluiten zijn stemgedrag aan te passen, geen leningen meer te verstrekken of niet langer in de onderneming te beleggen.

In totaal zijn er 15 UN Global Compact, OESO-schenders en VN Principes schenders geïdentificeerd dit kwartaal. Deze zijn te zien in de onderstaande tabel.

Onderneming	UNGC-schending ³	OECD-schending ⁴	UNGPs-schending ⁵	Voortgang	Laatste actie	# acties ⁶
Adani Enterprises Ltd	Principe 7	Hoofdstuk 6	N.v.t.	Ja	22/4/2022	1
Adani Ports & Special Economic Zone Ltd	Principe 2 Principe 7	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Baidu Inc	Principe 2	Hoofdstuk 4	Principes 11 tot 15 Principe 16 Principes 17 tot 20 Principe 22 Principe 31	Ja	15/6/2022	2
Inner Mongolia BaoTou Steel Union Co Ltd	Principe 7	Hoofdstuk 6	N.v.t.	Ja	04/11/2021	1
Metallurgical Corp of China Ltd	Principe 7	Hoofdstuk 6	N.v.t.	Ja	23/6/2022	2
MTN Group	Principe 2	Hoofdstuk 4	Principes 11 tot 15 Principe 16 Principes 17 tot 20 Principe 22 Principe 31	Ja	21/8/2022	1
Petroleos Mexicanos	Principe 1	Hoofdstuk 4 Hoofdstuk 5	Principes 11 tot 15 Principe 16 Principe 17 tot 20 Principe 21 Principe 22 Principe 31	Nee	11/4/2022	2
PG&E Corp	Principe 1	Hoofdstuk 4	Principes 11 tot 15 Principe 16 Principes 17 tot 20 Principe 22 Principe 31	N.v.t.	N.v.t.	Engagement moet opgestart worden
Tencent Music Entertainment Group	Principe 1 Principe 2	Hoofdstuk 4	Principes 11 tot 15 Principe 16 Principe 31	Geen	31/5/2022	3
Teva Pharmaceutical Industries Ltd	Principe 10	Hoofdstuk 7 Hoofdstuk 8 Hoofdstuk 10	N.v.t.	Nee	11/08/2022	2

³ Uitleg van de UNGC principes zijn beschikbaar in de bijlage 5.

⁴ Uitleg van de OECD hoofdstukken zijn beschikbaar in de bijlage 5.

⁵ Uitleg van de UNGPs hoofdstukken zijn beschikbaar in de bijlage 5.

⁶ Met betrekking tot de laatste acties en het aantal acties wordt er prioriteit gegeven aan de OESO (OECD) en VN Principes voor Bedrijfsleven en Mensenrechten (UNGP) schendingen.

Onderneming	UNGC-schending ³	OECD-schending ⁴	UNGPs-schending ⁵	Voortgang	Laatste actie	# acties ⁶
Tokyo Electric Power Co Holdings Inc	Principe 1 Principe 7	Hoofdstuk 4 Hoofdstuk 6	Principe 4 Principe 6	Ja	23/06/2022	5
UPL Ltd	Principe 7	N.v.t.	N.v.t.	Geen	17/1/2022	1
Weibo Corp	Principe 1 Principe 2	Hoofdstuk 4	Principes 11 tot 15 Principe 16 Principe 31	Ja	2/06/2022	1
Wells Fargo & Co	Principe 10	Hoofdstuk 7	Principe 21 Principe 22	Ja	22/4/2022	3
Xinjiang Zhongtai Chemical Co Ltd	Principe 4	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	Engagement moet opgestart worden

Ondernemingen, die deze internationale richtlijnen schenden en waarbij een engagement niet mogelijk is, worden uitgesloten van het beleggingsuniversum van Rail & OV. Een overzicht van ondernemingen die uitgesloten worden vanwege niet succesvolle engagementprocedures is weergegeven in bijlage 3 'Veranderingen in de uitsluitingslijst' van dit rapport.

2.4 Collectieve dialoog over de volledige aandelenportefeuille

Rail & OV werkt ook samen met externe partijen voor het voeren van dialogen met ondernemingen. De reden voor samenwerking is dat een grote(re) groep beleggers die samen de dialoog aangaat meer invloed kan uitoefenen dan één individuele belegger. Deze collectieve dialogen dienen primair om ondernemingen te motiveren tot en te ondersteunen bij het doorvoeren van verbeteringen op gebied van ESG.

Principles of Responsible Investing (PRI)

Rail & OV werkt op dit moment internationaal met andere beleggers samen in PRI verband. De PRI brengt internationale beleggers samen om de dialoog met ondernemingen aan te gaan. De PRI stelt de thema's op en kiest welke ondernemingen worden aangesproken. Vervolgens kan iedere investeerder voor zichzelf beslissen om wel/niet te participeren. Rail & OV neemt aan deze engagements deel als de thema's aansluiten bij het maatschappelijk verantwoord beleggen beleid van het fonds en de betreffende ondernemingen in de portefeuille zitten.

Op dit moment participeert het fonds in de volgende dialogen van de PRI:

Onderwerp dialoog	Startdatum	Onderwerp	Aantal ondernemingen	... waarvan in de Rail & OV portefeuille	... waarvan in de SAP
Klimaatverandering (Climate Action 100+)	2017 (dec)	Milieu	42	8	1
Arbeidsomstandigheden in de kledingsector (leveranciersketen)	2019 (mrt)	Sociaal	62	5	1
Mensenrechtenrisico's in de autonome regio Xinjiang	2020 (dec)	Sociaal	13	13	3

Collectief engagement Advance

De PRI heeft in december 2022 een nieuw collectief initiatief gelanceerd met focus op mensenrechten en sociale kwesties. Beleggers zullen hun collectieve invloed op bedrijven en andere besluitvormers aanwenden om positieve resultaten voor werknemers, gemeenschappen en de samenleving te bewerkstelligen. De volgende drie verwachtingen zijn de focus van de engagements:

- Implementatie van de VN Principes voor Bedrijfsleven en Mensenrechten (internationale standaard voor bedrijfsgedrag op het gebied van mensenrechten)
- Politieke betrokkenheid van de ondernemingen in lijn brengen met hun verantwoordelijkheid op het gebied van mensenrechten
- Vooruitgang versnellen als het gaat om de meest ernstige mensenrechtenkwesties in activiteiten en in waardeketen van bedrijven

Rail & OV is betrokken bij engagement met 3 bedrijven – Gold Fields, Grupo Mexico, Peñoles.

IMVB-convenant collectieve biodiversiteit engagements afgelopen

In Q4 2022 is het collectieve engagement van IMVB-convenant omtrent biodiversiteit afgerond. Focus was op drie internationale voedselproducten (verzekeringsconvenant was in de lead) en één retailer met lokale brands in verschillende landen (geleid door pensioenfondsen IMVB-convenant). Rail & OV was direct betrokken bij twee engagements. De resultaten van het engagement met de resultaten zijn:

- Eiwittransitie wordt door de retailer beschouwd als relevant en belangrijk, zeker in de context van klimaatverandering en biodiversiteitsverlies
- Er zijn verschillen in aanpak tussen regio's
- Eiwittransitie is nog geen onderdeel van de overkoepelende KPI/belonningsstructuur
- Een deel van de lokale merken gaat targets zetten op de verhouding tussen dierlijke en plantaardige eiwitten
- Al in al er is nog veel werk te verrichten in het intern aanpakken van de urgentie van de eiwittransitie, zowel op Board/management level als bij lokale merken

De belangrijkste geleerde lessen zijn samengevat in een Geleerde lessen '[Engagement-samenwerking op de eiwittransitie](#)' publicatie.

Eumedion

Voor de dialoog met Nederlandse ondernemingen werkt Rail & OV samen met Eumedion. Nederlandse pensioenfondsen spreken via het Eumedion collectief met Nederlandse ondernemingen. De meeste van deze dialogen vinden plaats op en rondom de jaarlijkse aandeelhoudersvergaderingen. Rail & OV treedt op als 'lead belegger' voor de Nederlandse ondernemingen Randstad en ASML. In Q4 2022 heeft geen activiteit plaatsgevonden op dit gebied.

Bijlage 3 Veranderingen in de uitsluitingslijst

Op basis van principiële overwegingen sluit Rail & OV een aantal ondernemingen uit van investeringen. Zo worden ondernemingen die actief zijn in controversiële wapens, tabak en thermische kolen uitgesloten. Het fonds sluit ook ondernemingen uit als engagements niet succesvol binnen een redelijke periode zijn afgesloten. Dochterondernemingen van ondernemingen op de uitsluitingslijst worden uitgesloten indien redelijkerwijs verwacht mag worden dat zij eenzelfde beleid hanteren en/of betrokken zijn bij vergelijkbare activiteiten als waar het moederbedrijf voor is uitgesloten. Moederondernemingen worden automatisch uitgesloten als zij een aandeel hebben van meer dan 20% in een onderneming op de uitsluitingslijst. Dit om te voorkomen dat een onderneming bepaalde activiteiten continueert door deze onder te brengen in een dochteronderneming.

Tot slot sluit het fonds staatsobligaties van enkele landen uit. Hierbij baseert het fonds zich op de besluiten van de VN-Veiligheidsraad en eigen onderzoek. In dit eigen onderzoek worden alle landen gerangschikt op basis van scores die op de vier onderwerpen (mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en anticorruptie) worden behaald die centraal staan binnen de UN Global Compact. Ook ondernemingen die voor meer dan 20% staatseigendom zijn van landen op de uitsluitingslijst worden op de uitsluitingslijst geplaatst.

De uitsluitingscriteria zijn beschikbaar op de [website](#) van Rail & OV.

Vanaf Q4 2022 is het Rail & OV uitsluitingsbeleid uitgebreid en worden de volgende ondernemingen uitgesloten:

- ondernemingen die voor ten minste 5% van de omzet afhankelijk zijn van de winning van schaliegas of de winning van teerzandolie
- ondernemingen die voor ten minste 1% van de omzet afhankelijk zijn van de winning van olie en gas door middel van arctisch boren of de winning van thermische kolen
- ondernemingen waarvan ten minste 25% van de energiegeneratiemix afkomstig is uit thermische kolen én waarvan de energieopwekking uit thermische kolen ten minste 1% van de totale omzet is

Hierbij een overzicht van veranderingen op de uitsluitingslijst in Q4 2022:

Onderneming	Reden ⁷	Status
Savannah River Nuclear Solutions		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
ZELENÝ SPORT s.r.o.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Safran Ceramics		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
MBDA Systems		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Roxel		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Cobham Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Tsentralnoe Konstruktorskoe Byuro Morskoi Tekhniki Rubin		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst

⁷ Volledige legenda is beschikbaar in Bijlage 2.

Onderneming	Reden ⁷	Status
Makina VE Kimya Endustrisi Kurumu Genel Mudurlugu		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Electromechanical Ordtech Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
BAT Brasil		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
British American Tobacco Holdings		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
China National Tobacco Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Lorillard LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Acen Corporation		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Adani Enterprises Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
African Rainbow Minerals Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Alarko Holding A.S.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Albioma		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Alcoa Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
ALLETE, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Alliant Energy Corporation		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Alpha Metallurgical Resources, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Aluminum Corporation of China Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Anglo American Plc		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Anyuan Coal Industry Group Co., Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Ayala Corporation		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Baotailong New Materials Co., Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Berkshire Hathaway Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
BHP Group Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Black Hills Corporation		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Capital Power Corporation		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
CenterPoint Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
CEZ, a. s.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
CEZ, a. s.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
China Coal Energy Company Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Chubu Electric Power Company, Incorporated		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
CK Infrastructure Holdings Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
CLP Holdings Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
CMS Energy Corporation		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
ContourGlobal Plc		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Coronado Global Resources Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Dynegy Inc		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Electricity Generating Public Company Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Electricity Generating Public Company Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Energa SA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Eneva S.A.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Engro Corporation Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Evergy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
First Pacific Company Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Fortis Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Glencore Plc		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Henan Shenhua Coal & Power Co.,Ltd		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Hokkaido Electric Power Company, Incorporated		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Hosken Consolidated Investments Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Huaibei Mining Holdings Co.,Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Huaneng Power International, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
IDACORP, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst

Onderneming	Reden ⁷	Status
Idemitsu Kosan Co.,Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Inner Mongolia Mengdian Huaneng Thermal Power Corporation Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Itochu Enex Co.,Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Jaiprakash Associates Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Jilin Electric Power Co.,Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Korea Electric Power Corporation		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Kyushu Electric Power Company, Incorporated		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Luenmei Quantum Co.,Ltd		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
MDU Resources Group, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Mechel PAO		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Metro Pacific Investments Corporation		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Mongolian Mining Corporation		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Nava Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
NLC India Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
NorthWestern Corporation		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
NRG Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
OCI Company Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
PNM Resources, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Polski Koncern Naftowy SA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
PT Bakrie & Brothers Tbk		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Public Joint Stock Company Severstal		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Public Joint-Stock Company Enel Russia		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Public Joint-Stock Company Unipro		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Public Power Corporation S.A.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Reliance Infrastructure Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
RWE Aktiengesellschaft		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Samchully Co.,Ltd		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
SCANA Corp		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
SDIC Power Holdings Co., Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Sembcorp Industries Ltd		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Shenzhen Energy Group Co., Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Shikoku Electric Power Company, Incorporated		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Shree Cement Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
SouthGobi Resources Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Talen Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
TAURON Polska Energia S.A.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
TBEA Co., Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
The AES Corporation		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Tigers Realm Coal Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Tohoku Electric Power Company, Incorporated		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Uniper SE		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Vistra Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
WEC Energy Group, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Yankuang Energy Group Company Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
YTL Corporation Berhad		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
YTL Power International Berhad		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Centrica Plc		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
DNO ASA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
DNO North Sea Plc		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Eni Finance International SA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst

Onderneming	Reden ⁷	Status
Eni SpA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Eni USA, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Gaz Capital SA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Gaz Finance Plc		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Gazprom Neft PJSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Gazprom PJSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
GPN Capital SA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Hilcorp Energy Co.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Hilcorp Energy I LP		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
INPEX Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Neptune Energy Bondco Plc		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Neptune Energy Group Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
RAK Petroleum Plc		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Total Capital Canada Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Total Capital International SA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Total Capital SA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
TotalEnergies SE		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Vår Energi ASA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Wintershall Dea Finance 2 BV		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Athabasca Oil Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Canadian Natural Resources Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Canadian Oil Sands Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Cenovus Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
CNOOC Petroleum North America ULC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Connacher Oil & Gas Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Harvest Operations Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Husky Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Imperial Oil Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
MEG Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Obsidian Energy Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Pengrowth Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Petro-Canada		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Suncor Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Sunshine Oilsands Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Tatneft PJSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Teck Resources Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Athabasca Oil Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Canadian Natural Resources Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Canadian Oil Sands Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Cenovus Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
CNOOC Petroleum North America ULC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Connacher Oil & Gas Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Harvest Operations Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Husky Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Imperial Oil Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
MEG Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst

Onderneming	Reden ⁷	Status
Obsidian Energy Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Pengrowth Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Petro-Canada		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Suncor Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Sunshine Oilsands Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Tatneft PJSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Teck Resources Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Abraxas Petroleum Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Advantage Energy Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Alberta Energy Co. Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Ameredev II LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Amplify Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Antero Resources Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
APA Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Apache Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
ARC Resources Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Ascent Resources LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Ascent Resources Utica Holdings LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Australis Oil & Gas Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Banpu Public Co. Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Battalion Oil Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Baytex Energy (LP) Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Baytex Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Berry Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Berry Petroleum Co. LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Birchcliff Energy Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Black Stone Minerals LP		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Bonanza Creek Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Bonterra Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Brigham Minerals, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Bruin E&P Partners LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Burlington Resources Finance Co.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Callon Petroleum Co.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Canadian Natural Resources Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Cardinal Energy Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Carrizo Oil & Gas, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Cequence Energy Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Chaparral Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Chesapeake Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Chesapeake Granite Wash Trust		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Chevron Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
China National Petroleum Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Chinook Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Chord Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Cimarex Energy Co.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Cimarex Resolute LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Civitas Resources, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
CNPC Global Capital Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
CNX Resources Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Colgate Energy Partners III LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Compania General de Combustibles SA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst

Onderneming	Reden ⁷	Status
Comstock Escrow Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Comstock Resources, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Concho Resources, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Conoco Funding Co.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Conoco, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
ConocoPhillips		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
ConocoPhillips Canada Funding Co. II		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
ConocoPhillips Co.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Contango Oil & Gas Co.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Continental Resources, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Coterra Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Covey Park Energy LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Crescent Energy Co.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Crescent Point Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Crew Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
CrownRock LP		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Delek Group Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Deutsche Rohstoff AG		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Devon Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Devon Financing Corp. ULC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Diamondback Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Distinction Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Diversified Energy Co. Plc		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Earthstone Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Encino Acquisition Partners Holdings LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Endeavor Energy Resources LP		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Energen Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Enerplus Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
EOG Resources, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
EP Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
EP Energy LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Epsilon Energy Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
EQT Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
EXCO Resources, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Extraction Oil & Gas Holdings LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Extraction Oil & Gas, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Federated Co-Operatives Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Franco-Nevada Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Freedom Oil & Gas Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Gear Energy Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Goodrich Petroleum Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Gulf Keystone Petroleum Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Gulfport Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Hess Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
HighPeak Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
HighPoint Resources Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Indigo Natural Resources LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
InPlay Oil Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Jagged Peak Energy LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Jagged Peak Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Journey Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst

Onderneming	Reden ⁷	Status
Kelt Exploration Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Kimbell Royalty Partners LP		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Kolibri Global Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Korea National Oil Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Laredo Petroleum, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Legacy Reserves LP		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Legacy Reserves, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Linn Energy LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Linn Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Lonestar Resources America, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Lonestar Resources US, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Magnolia Oil & Gas Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Magnolia Oil & Gas Operating LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Marathon Oil Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Matador Resources Co.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Maverick Natural Resources LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Mesquite Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Montage Resources Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Murphy Oil Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
NACCO Industries, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Naftogaz of Ukraine NJSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
National Fuel Gas Co.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Noble Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Northern Oil & Gas, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
NuVista Energy Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Oasis Petroleum, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Occidental Petroleum Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Oil Search Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Ovintiv Canada ULC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Ovintiv Exploration, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Ovintiv, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Painted Pony Energy Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
PanCanadian Petroleum Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Paramount Resources Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Parsley Energy LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Parsley Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
PDC Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Permian Resources Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Permian Resources Holdings LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Permian Resources Operating LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Permianville Royalty Trust		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
PETRONAS Energy Canada Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Peyto Exploration & Development Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
PHX Minerals, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Pine Cliff Energy Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Pioneer Natural Resources Co.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Pipestone Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
PrimeEnergy Resources Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
QEP Resources, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Questerre Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Range Resources - Louisiana, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst

Onderneming	Reden ⁷	Status
Range Resources Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Ranger Oil Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Reliance Holding USA, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Riley Exploration Permian, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Ring Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Roan Resources, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Rockcliff Energy II LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Rockcliff Energy LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Rosehill Resources Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Rosneft International Finance Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Rosneft Oil Co.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
RSP Permian, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Sable Permian Resources LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
SandRidge Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Santos Finance Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Santos Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Seven Generations Energy Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Silver Run Acquisition Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
SilverBow Resources, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Sitio Royalties Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
SM Energy Co.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Southwestern Energy Co.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
SPR Finance Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
SRC Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Storm Resources Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Sundance Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Surge Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Tamarack Valley Energy Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Tecpetrol SA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Teine Energy Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Tellurian, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Titan Energy LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Topaz Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
TORC Oil & Gas Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Tosco Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Tourmaline Oil Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
TransGlobe Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Traverse Midstream Partners LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Unit Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Vesta Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Vine Energy Holdings LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Vine Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Vine Oil & Gas LP		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Viper Energy Partners LP		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Vista Energy SAB de CV		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
White Star Petroleum LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Whitecap Resources, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Whiting Petroleum Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
WildHorse Resource Development Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
WPX Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
XTO Energy, Inc.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst

Onderneming	Reden ⁷	Status
Vnesheconombank /Bank for Development & Foreign Economic Affairs (VEB) via VEB Finance PLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Dali Capital		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Gazprom Neft PJSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Mosenergo PJSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Promsvyazbank OJSC/PSB		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Rostelecom PJSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
RSHB Capital S.A.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Russian Railways OJSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
TGC-1 PJSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Development Bank of the Republic of Belarus JSC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Balkan Novotek doo		Verwijderd van de uitsluitingslijst

Controversiële wapens

Schaliegas

Niet succesvolle engagementprocedures

Tabakproducenten

Teerzandolie

Staatsondernemingen

Steenkool sector

Arctisch boren

Landen

Bijlage 4 Ondernemingen waarmee engagementprocedures worden gevoerd door EOS

Q4 2022 engagementprocedures (stand van Rail & OV portefeuille per 31 december 2022):

Onderneming	Onderwerp van engagementprocedures
ABN AMRO Bank NV	Klimaatverandering, Risicomanagement, Belasting
adidas AG	Audit en boekhouding, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Human Capital Management, Arbeidsrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Risicomanagement, Ketenbeheer, Water
Agnico Eagle Mines Ltd	Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Mensenrechten
AIA Group Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Cyberbeveiliging, Human Capital Management, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Opmengingsplanning
Air Liquide SA	Audit en boekhouding, Onafhankelijkheid van bestuur, Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer
Akzo Nobel NV	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management, Vervuiling en afvalbeheer
Alibaba Group Holding Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Human Capital Management, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Ketenbeheer
Alliance Global Group Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Alphabet Inc	Gedrag en cultuur
Altice France SA/France	Klimaatverandering, Cyberbeveiliging, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Amazon.com Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Belasting
American Tower Corp	Omkoop en corruptie, Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Apple Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Beloning, Mensenrechten, Arbeidsrechten, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Ketenbeheer, Belasting
Ashtead Group PLC	Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Human Capital Management
Assurant Inc	Human Capital Management, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Automatic Data Processing Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Cyberbeveiliging, Beloning, Geïntegreerde rapportage en transparantie
AutoZone Inc	Beloning, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Baidu Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Human Capital Management, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement
Bajaj Finserv Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Risicomanagement
Banco Santander SA	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Beloning, Human Capital Management, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Bank of America Corp	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Bank of Montreal	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Barclays PLC	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Beloning, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement, Opmengingsplanning, Belasting
Barratt Developments PLC	Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Risicomanagement
Bayer AG	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Diversiteit, Human Capital Management, Vervuiling en afvalbeheer, Risicomanagement, Belasting

Onderneming	Onderwerp van engagementprocedures
Bayerische Motoren Werke AG	Audit en boekhouding, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Mensenrechten, Risicomanagement
BCE Inc	Human Capital Management
Bharat Forge Ltd	Klimaatverandering
BP PLC	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Omkoping en corruptie, Klimaatverandering, Beloning, Mensenrechten, Arbeidsrechten, Risicomanagement, Opvolgingsplanning
BPCE SA	Klimaatverandering
Brambles Ltd	Beloning, Bosbouw en landgebruik, Human Capital Management
Brilliance China Automotive Holdings Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Bristol-Myers Squibb Co	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Omkoping en corruptie, Bedrijfsstrategie, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Canadian Imperial Bank of Commerce	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Risicomanagement
Caterpillar Inc	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Water
Chevron Corp	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Belasting
China National Building Material Co Ltd	Klimaatverandering, Mensenrechten, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
China Oilfield Services Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Cisco Systems Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Omkoping en corruptie, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Ketenbeheer
Coca-Cola Co/The	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Water
Coles Group Ltd	Audit en boekhouding, Klimaatverandering, Beloning, Mensenrechten, Arbeidsrechten, Vervuiling en afvalbeheer
Colgate-Palmolive Co	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Commerzbank AG	Audit en boekhouding, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Opvolgingsplanning
Commonwealth Bank of Australia	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Human Capital Management, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Arbeidsrechten, Opvolgingsplanning
Compass Group PLC	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Arbeidsrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Ketenbeheer
Credit Suisse Group AG	Bedrijfsstrategie, Diversiteit, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement, Opvolgingsplanning, Belasting
CSL Ltd	Gedrag en cultuur, Beloning
Dabur India Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Water
Danske Bank A/S	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Omkoping en corruptie, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Cyberbeveiliging, Diversiteit, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Risicomanagement
Deere & Co	Audit en boekhouding, Klimaatverandering, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Human Capital Management, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Deutsche Post AG	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering
Dexus	Beloning
EnLink Midstream LLC	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Vervuiling en afvalbeheer, Risicomanagement
Equifax Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Cyberbeveiliging, Beloning, Human Capital Management, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Equitrans Midstream Corp	Klimaatverandering, Beloning, Risicomanagement
Essity AB	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering
Estee Lauder Cos Inc/The	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Bosbouw en landgebruik, Risicomanagement, Opvolgingsplanning, Water
Exxon Mobil Corp	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Beloning, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Belasting
Fast Retailing Co Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Human Capital Management, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer
GAIL India Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Diversiteit, Mensenrechten

Onderneming	Onderwerp van engagementprocedures
Geely Automobile Holdings Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Human Capital Management, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders
GEM Co Ltd	Bescherming en rechten van aandeelhouders
General Electric Co	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Beloning, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Arbeidsrechten
General Mills Inc	Klimaatverandering, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Human Capital Management, Mensenrechten, Water
Gilead Sciences Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Mensenrechten, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Glencore PLC	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Omkoping en corruptie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Beloning, Mensenrechten, Arbeidsrechten, Water
Goodman Group	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Beloning, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Gree Electric Appliances Inc of Zhuhai	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Bescherming en rechten van aandeelhouders
HCA Healthcare Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Hon Hai Precision Industry Co Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Human Capital Management, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Honda Motor Co Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Human Capital Management, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
HSBC Holdings PLC	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Cyberbeveiliging, Diversiteit, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Risicomanagement, Belasting
HubSpot Inc	Bescherming en rechten van aandeelhouders
Huntington Bancshares Inc/OH	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Mensenrechten
Hyundai Motor Co	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Omkoping en corruptie, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Bosbouw en landgebruik, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Vervuiling en afvalbeheer, Water
Industrial & Commercial Bank of China Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Human Capital Management, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement
Insurance Australia Group Ltd	Klimaatverandering, Beloning, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Iron Mountain Inc	Klimaatverandering, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Jack Henry & Associates Inc	Beloning
JBS SA	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Omkoping en corruptie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Bosbouw en landgebruik, Mensenrechten, Arbeidsrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Risicomanagement, Ketenbeheer
Johnson Matthey PLC	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Beloning, Vervuiling en afvalbeheer
JPMorgan Chase & Co	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Cyberbeveiliging, Beloning, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Opvolgingsplanning
KB Financial Group Inc	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Human Capital Management, Arbeidsrechten, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Opvolgingsplanning
Kerry Group PLC	Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Bosbouw en landgebruik
Koninklijke Ahold Delhaize NV	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Vervuiling en afvalbeheer, Ketenbeheer
Lam Research Corp	Diversiteit, Beloning
Lennar Corp	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Bescherming en rechten van aandeelhouders
LG Chem Ltd	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Omkoping en corruptie, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Arbeidsrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Water
Mapletree Industrial Trust	Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Mensenrechten, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Medtronic PLC	Bedrijfsstrategie, Beloning, Human Capital Management, Risicomanagement
Mercedes-Benz Group AG	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement
Meta Platforms Inc	Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Mensenrechten, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Belasting
Micron Technology Inc	Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Opvolgingsplanning, Ketenbeheer

Onderneming	Onderwerp van engagementprocedures
Microsoft Corp	Audit en boekhouding, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Ketenbeheer
Midea Group Co Ltd	Klimaatverandering, Human Capital Management, Mensenrechten
Millicom International Cellular SA	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Cyberbeveiliging, Beloning, Mensenrechten, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Ketenbeheer
Mirvac Group	Klimaatverandering, Beloning, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Arbeidsrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Mitsubishi Corp	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Human Capital Management, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Ketenbeheer, Water
Mitsubishi UFJ Financial Group Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Bosbouw en landgebruik, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Mizuho Financial Group Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
National Australia Bank Ltd	Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Arbeidsrechten
National Grid PLC	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning, Risicomanagement, Opvolgingsplanning
Nationwide Building Society	Klimaatverandering, Diversiteit, Risicomanagement
NatWest Group PLC	Audit en boekhouding, Omkoping en corruptie, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Cyberbeveiliging, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Opvolgingsplanning
Nestle SA	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Human Capital Management, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Opvolgingsplanning, Belasting, Water
NIKE Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Beloning, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Vervuiling en afvalbeheer, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Nordea Bank Abp	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Risicomanagement
Northern Trust Corp	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Human Capital Management, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Novartis AG	Audit en boekhouding, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Human Capital Management, Mensenrechten, Risicomanagement
Novelis Corp	Klimaatverandering, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Arbeidsrechten, Vervuiling en afvalbeheer
NXP Semiconductors NV	Klimaatverandering, Water
Olympus Water US Holding Corp	Klimaatverandering, Vervuiling en afvalbeheer
Oracle Corp	Klimaatverandering, Cyberbeveiliging, Diversiteit, Human Capital Management, Risicomanagement, Opvolgingsplanning
Orbia Advance Corp SAB de CV	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Human Capital Management, Mensenrechten, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
PACCAR Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering
Palo Alto Networks Inc	Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management, Bescherming en rechten van aandeelhouders
PayPal Holdings Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Bescherming en rechten van aandeelhouders
PG&E Corp	Klimaatverandering, Beloning, Arbeidsrechten, Risicomanagement
POSCO Holdings Inc	Bosbouw en landgebruik
Procter & Gamble Co/The	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Ketenbeheer
Prudential Financial Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Bescherming en rechten van aandeelhouders
PulteGroup Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Mensenrechten
Renault SA	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Risicomanagement
Richter Gedeon Nyrt	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten
Roche Holding AG	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Human Capital Management, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Royal Bank of Canada	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Risicomanagement
RPM International Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Human Capital Management

Onderneming	Onderwerp van engagementprocedures
Samhallsbyggnadsbolaget i Norden AB	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Beloning, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Samsonite International SA	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Beloning, Arbeidsrechten
Samsung Electronics Co Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Arbeidsrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Water
Sanofi	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Opgvolgingsplanning
Seagate Technology Holdings PLC	Klimaatverandering, Beloning, Arbeidsrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Bescherming en rechten van aandeelhouders
SEEK Ltd	Audit en boekhouding, Beloning
ServiceNow Inc	Bedrijfsstrategie, Cyberbeveiliging, Diversiteit, Beloning, Human Capital Management, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Shell PLC	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Omkoping en corruptie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Risicomanagement
Shoprite Holdings Ltd	Klimaatverandering, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Arbeidsrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Sinopharm Group Co Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Smiths Group PLC	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Beloning
Starbucks Corp	Diversiteit, Beloning, Human Capital Management, Arbeidsrechten, Vervuiling en afvalbeheer, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Belasting
Stellantis NV	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Beloning, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Stockland	Klimaatverandering, Beloning, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Sumitomo Mitsui Financial Group Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Diversiteit, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Suzano SA	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Human Capital Management, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie
Sysco Corp	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering
Telstra Corp Ltd	Beloning, Arbeidsrechten
Tencent Holdings Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Gedrag en cultuur, Human Capital Management, Mensenrechten, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Toshiba Corp	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Mensenrechten, Arbeidsrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders
TotalEnergies SE	Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Toyota Motor Corp	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Diversiteit, Mensenrechten, Arbeidsrechten, Risicomanagement, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Uber Technologies Inc	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Mensenrechten
UniCredit SpA	Audit en boekhouding, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Human Capital Management, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement
UnitedHealth Group Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Gedrag en cultuur, Diversiteit, Human Capital Management, Mensenrechten, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Risicomanagement, Opgvolgingsplanning
UPM-Kymmene OYJ	Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Arbeidsrechten, Risicomanagement
Valero Energy Corp	Audit en boekhouding, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning
Veeva Systems Inc	Bedrijfsstrategie
Ventas Inc	Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management
Verisk Analytics Inc	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Cyberbeveiliging, Diversiteit, Beloning, Human Capital Management
Vinci SA	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Omkoping en corruptie, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Bosbouw en landgebruik, Human Capital Management, Arbeidsrechten, Risicomanagement
Volkswagen AG	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bedrijfsstrategie, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Mensenrechten
Wells Fargo & Co	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders

Onderneming	Onderwerp van engagementprocedures
Westpac Banking Corp	Audit en boekhouding, Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Gedrag en cultuur, Beloning, Geïntegreerde rapportage en transparantie, Arbeidsrechten, Risicomanagement
WiseTech Global Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Beloning, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Yum! Brands Inc	Beloning, Bosbouw en landgebruik, Human Capital Management, Ketenbeheer
Zhongji Innolight Co Ltd	Bestuur diversiteit, vaardigheden en ervaring, Klimaatverandering, Human Capital Management, Mensenrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders

Bijlage 5 Afkortingen- en begrippenlijst

Begrip	Uitleg begrip
Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA)	(Beursgenoteerde) ondernemingen hebben onder meer de verplichting minstens eenmaal per jaar een Algemene Vergadering van Aandeelhouders te organiseren. Aandeelhouders kunnen door het aan hun aandelenbezit verbonden stemrecht tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders invloed uitoefenen.
Aandehouder	Als aandeelhouder is men eigenaar van aandelen en daardoor mede-eigenaar van de uitgevende onderneming. Door het aan een aandeel verbonden stemrecht kan een aandeelhouder invloed uitoefenen tijdens een Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Beloning	Financiële toekenningen, niet-financiële toekenningen en/of andere zaken van economische waarde in ruil voor het geleverde werk en/of diensten. Indien er op beloningen gestemd wordt gaat dit bijvoorbeeld over (i) het goedkeuren van het beloningsplan voor uitvoerende bestuurders, (ii) het goedkeuren van het beloningsplan voor de Raad van Commissarissen;
Bestuur gerelateerd	Zaken omtrent de samenstelling van het bestuur, zoals bijvoorbeeld de benoeming van bestuurders, de onafhankelijkheid van bestuurders, neventaken van bestuurders, etc.
Corporate governance	Het overkoepelende thema van goed ondernemingsbestuur. Onder andere bestuursgerelateerde zaken (onafhankelijkheid van bestuurders), beloningsbeleid, auditstructuur, etc. vallen onder dit overkoepelende begrip.
ESG	ESG-criteria zijn criteria op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en ondernemingsbestuur. ESG-integratie is het integreren van ESG-criteria in de beleggingsprocessen.
Fusies en overnames	Ondernemingen veranderen zo nu en dan hun organisatiestructuur. Dit kan door te reorganiseren, door met een andere onderneming te fuseren of een andere ondernemingen volledig over te nemen. Aandeelhouders hebben inspraak in dit soort beslissingen.
Jaarrekening en audit	Een onderneming legt over het algemeen zijn jaarrekening en accountantsverslag ter informatie en goedkeuring voor aan de aandeelhouders. Ook kan een aandeelhouder inspraak krijgen in de aanstelling/ verlenging van een externe accountant en vergoeding van accountant;
Kapitalisatie van de onderneming	De waarde van het aandelenkapitaal van een ondernemingen. Aandeelhouders krijgen vaak inspraak in de uitgifte van nieuwe aandelen of de inkoop van eigen aandelen.
Managementvoorstellen	Door het bestuur ingediende stempunten op de aandeelhoudersvergadering.
MVB	Maatschappelijk verantwoord beleggen. Een manier van beleggen waarin ESG-criteria worden meegenomen.
OESO	De OESO-richtlijnen bieden handvatten voor bedrijven om met kwesties om te gaan zoals ketenverantwoordelijkheid, mensenrechten, kinderarbeid, milieu en corruptie.
OESO hoofdstuk 1	Begrippen en uitgangspunten
OESO hoofdstuk 2	Algemene beginselen voor bedrijfsbeleid
OESO hoofdstuk 3	Informatieverstrekking
OESO hoofdstuk 4	Mensenrechten
OESO hoofdstuk 5	Werkgelegenheid en arbeidsverhoudingen
OESO hoofdstuk 6	Milieu
OESO hoofdstuk 7	Bestrijding van corruptie, omkopingsverzoeken, en afpersing
OESO hoofdstuk 8	Consumentenbelangen
OESO hoofdstuk 9	Wetenschap en technologie
OESO hoofdstuk 10	Mededinging
OESO hoofdstuk 11	Belastingen

Begrip	Uitleg begrip
Principles for Responsible Investment (PRI)	De Principes voor Verantwoord Beleggen (PRI) van de Verenigde Naties zijn een raamwerk voor institutionele beleggers. Met deze in april 2006 gelanceerde principes zorgen ze voor de integratie van zaken die betrekking hebben op het milieu, de samenleving en goed ondernemingsbestuur in het beleggingsbeleid. Meer informatie is te vinden op www.unpri.org .
SDG 1	Geen armoede
SDG 2	Geen honger
SDG 3	Goede gezondheid en welzijn
SDG 4	Kwaliteitsonderwijs
SDG 5	Gendergelijkheid
SDG 6	Schoon water en sanitaire voorzieningen voor iedereen
SDG 7	Betaalbare en duurzame energie
SDG 8	Waardig werk en economische groei
SDG 9	Veilige infrastructuur, duurzame industrialisering en stimulering van innovatie
SDG 10	Ongelijkheid verminderen
SDG 11	Duurzame steden en gemeenschappen
SDG 12	Verantwoorde consumptie en productie
SDG 13	Klimaatverandering aanpakken
SDG 14	Beschermen en duurzaam gebruik van de oceanen en zeeën
SDG 15	Leven op het land beschermen
SDG 16	Vrede, veiligheid en rechtvaardigheid
SDG 17	Partnerschap om doelstellingen te bereiken
Stakeholders	Stakeholders zijn de personen of organisaties die een belang hebben in een organisatie, van welke aard dan ook. Zij staan in wisselwerking met haar werkzaamheden, hebben deel aan haar bedrijfsresultaten, beïnvloeden haar prestatie of beoordelen haar economische, sociale en milieu-Invloed.
Stemrecht	Aandelenbezit geeft de aandeelhouder stemrecht tijdens de (verplichte) jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Door middel van stemrecht kan een aandeelhouder invloed uitoefenen op het beleid van de onderneming.
UN Global Compact (UNGC)	De UN Global Compact is een oproep aan ondernemingen om hun strategieën en activiteiten op één lijn te brengen met 10 principes op het gebied van mensenrechten, arbeidsvoorwaarden, milieu en anticorruptie. Meer informatie is beschikbaar op https://gc.netherlands.nl/
UNGC principe 1	Bedrijven moeten de internationale mensenrechten steunen en respecteren
UNGC principe 2	Bedrijven zorgen ervoor dat zij niet medeplichtig zijn aan schendingen van mensenrechten
UNGC principe 3	Bedrijven dienen de vrijheid van vakvereniging en de effectieve erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen te steunen
UNGC principe 4	Bedrijven dienen zich inspannend voor de uitbanning van iedere vorm van verplichte en gedwongen arbeid
UNGC principe 5	Bedrijven handhaven de eliminatie van alle vormen van dwangarbeid
UNGC principe 6	Bedrijven handhaven de afschaffing van kinderarbeid
UNGC principe 7	Bedrijven handhaven de uitbanning van discriminatie in arbeid en beroepen
UNGC principe 8	Bedrijven dienen een preventieve aanpak van milieuvraagstukken te ondersteunen
UNGC principe 9	Bedrijven dienen initiatieven te ondernemen om een grotere verantwoordelijkheid voor het milieu te bevorderen
UNGC principe 10	Bedrijven dienen de ontwikkeling en de verspreiding van milieuvriendelijke technologieën te stimuleren
Verenigde Naties Principes voor Bedrijfsleven en Mensenrechten (UNGP) Principes	Dit zijn internationale MVO-richtlijnen die duidelijk maken wat de rol van staten is en welke verantwoordelijkheid het bedrijfsleven heeft in relatie tot mensenrechten. De UNGP's zijn een aanvulling op de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en andere mensenrechtenstandaarden.
UNGP principe 1	Overheden dienen de mensenrechten te beschermen
UNGP principe 2	Overheden dienen duidelijk te maken dat ze van bedrijven verwachten dat zij de mensenrechten respecteren

Begrip	Uitleg begrip
UNGP principe 3	Overheden hebben een verantwoordelijkheid om de mensenrechten te beschermen door middel van het handhaven van wetten en opstellen van richtlijnen
UNGP principe 4	Overheden dienen aanvullende stappen te ondernemen om de mensenrechten te beschermen binnen staatsondernemingen
UNGP principe 5	Overheden dienen voldoende inzicht te hebben in de bescherming van mensenrechten bij het aangaan van internationale relaties
UNGP principe 6	Overheden dienen het respect voor mensenrechten te promoten bij ondernemingen met wie ze handelen
UNGP principe 7	Overheden dienen maatregelen te treffen om te voorkomen dat ondernemingen in conflictgebieden zich schuldig maken aan het schenden van mensenrechten
UNGP principe 8	Overheden dienen ervoor te zorgen dat onderliggende instanties over voldoende bewustzijn en kennis beschikken om het respect voor mensenrechten te waarborgen
UNGP principe 9	Overheden dienen voldoende beleidsruimte te creëren bij het aangaan van overeenkomsten om mensenrechten te kunnen beschermen
UNGP principe 10	Overheden dienen het respecteren van mensenrechten te waarborgen bij multilaterale instellingen
UNGP principe 11	Ondernemingen dienen de mensenrechten te respecteren
UNGP principe 12	De verantwoordelijkheid om mensenrechten te respecteren is gebaseerd op de omschrijving van mensenrechten zoals opgenomen Internationaal erkende verdragen
UNGP principe 13	Ondernemingen dienen een directie of indirect bijdrage aan het schenden van mensenrechten te voorkomen
UNGP principe 14	Het respecteren van mensenrechten door ondernemingen is onafhankelijk van de grootte of het type onderneming
UNGP principe 15	Ondernemingen dienen processen en beleid te hebben opgesteld om de mensenrechten te beschermen
UNGP principe 16	Ondernemingen dienen het beleid om mensenrechten te beschermen te onderbouwen met een beleidscommitment
UNGP principe 17	Ondernemingen dienen due diligence te voeren op het gebied van mensenrechten
UNGP principe 18	Ondernemingen dienen een risicoanalyse uit te voeren ten aanzien van een mogelijke schending van mensenrechten
UNGP principe 19	Ondernemingen dienen de uitkomsten van de risicoanalyse te integreren in de bedrijfsvoering
UNGP principe 20	Ondernemingen dienen de effectiviteit van hun processen vast te stellen
UNGP principe 21	Ondernemingen dienen bereid te zijn te rapporteren over schendingen van mensenrechten
UNGP principe 22	Ondernemingen die betrokken zijn bij het schenden van mensenrechten dienen bij te dragen aan het herstel
UNGP principe 23	Ondernemingen dienen te voldoen aan wetten en regelgevingen
UNGP principe 24	Ondernemingen dienen prioriteit te geven aan ernstige mensenrechtenschendingen
UNGP principe 25	Overheden dienen ervoor te zorgen dat de getroffen van het schenden van mensenrechten worden gecompenseerd.
UNGP principe 26	Overheden dienen de effectiviteit van wetten en regelgeving t.a.v. mensenrechten te waarborgen
UNGP principe 27	Overheden dienen gerechtelijke en niet-gerechtelijke mechanismen beschikbaar te stellen voor het verhelpen van de schending van mensenrechten
UNGP principe 28	Overheden dienen de beschikbaarheid van niet-gerechtelijke mechanismen te waarborgen
UNGP principe 29	Ondernemingen dienen klachten snel te kunnen aanpakken
UNGP principe 30	Industrie brede klachtenmechanismen moeten worden gefaciliteerd ten aanzien van gezamenlijke mensenrechten initiatieven
UNGP principe 31	Overheden dienen de effectiviteit van hun mechanisme te waarborgen

Begrip	Uitleg begrip
Uitsluiting (in relatie tot verantwoord beleggen)	Uitsluiting betekent dat in bepaalde ondernemingen niet wordt geïnvesteerd. Bijvoorbeeld het uitsluiten van beleggingen in ondernemingen die producten maken die het fonds als controversieel beschouwt.
	Controversiële wapens
	Tabaksproducenten
	Steenkool sector
	Schaliegas
	Teerzandolie
	Arctisch boren
	Niet succesvolle engagementprocedures
	Staatsondernemingen
	Landen